

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-250-0-15>

**FORMATION OF MEDIA LITERACY SKILLS OF STUDENTS
OF PROFESSIONAL HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS
SPECIALTY 061 JOURNALISM IN INTERNATIONAL PROJECTS
ON INFOMEDIA LITERACY**

**ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК МЕДІАГРАМОТНОСТІ СТУДЕНТІВ
ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВИТИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 061 ЖУРНАЛІСТИКА В МІЖНАРОДНИХ
ПРОЄКТАХ З ІНФОМЕДІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ**

Ponomarenko N. P.

*Doctor of Philosophy,
Teacher,*

*Separate Structural Unit «Mechanical
Engineering Vocational College
of Sumy State University»
Sumy, Ukraine*

Пономаренко Н. П.

*доктор філософії,
викладач,*

*Відокремлений структурний підрозділ
«Машинобудівний фаховий коледж
Сумського державного університету»
м. Суми, Україна*

Протягом 2020–2022 р. студентський та педагогічний колектив Відокремленого структурного підрозділу «Машинобудівний фаховий коледж Сумського державного університету» з низкою закладів вищої та фахової передвищої освіти долучився до міжнародного проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність – національне розгортання», метою якого є в широкій апробації інтеграційної методики щодо розвитку в здобувачів освіти критичного мислення, володіння сучасними вміннями орієнтуватися в інформаційній екосистемі та світовому медіасередовищі, протидіяти операціям впливу в епоху інтернету.

Проект реалізує Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки Посольства Сполучених Штатів Америки і Посольства Великої Британії в Україні в партнерстві з Міністерством освіти і науки України та Академією української преси.

На виконання завдань аналізованого міжнародного проекту спрямовано низку грантових мініпроектів у закладах вищої педагогічної освіти України, що стали учасниками навчання відповідно до умов проекту.

У 2020–2021 рр. з метою формування навичок інфомедійної грамотності в майбутніх учителів української мови і літератури грантовий проєкт виконано профільною кафедрою Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка у співпраці з Горлівським інститутом іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». До його реалізації було залучено здобувачів освіти спеціальностей 122 Комп'ютерні науки та 061 Журналістика Відокремленого структурного підрозділу «Машинобудівний фаховий коледж Сумського державного університету». Результатом грантового проєкту є створений освітньо-дослідницький центр «МЕДІА&ВЧИТЕЛЬський кампус» [1], мета діяльності якого – здійснювати «м'яку» інтеграцію інфомедійної грамотності в шкільні предмети. Цей проєкт став прикладом ефективної партнерської взаємодії в умовах неформальної освіти, об'єднавши у «МЕДІА&ВЧИТЕЛЬському кампусі» студентів та викладачів ЗФПО та ЗВО, та дав поштовх для реалізації наступного проєкту з інфомедійної грамотності «МЕДІА&КАПСУЛИ». Метою цього мініпроєкту є формування м'яких навичок інфомедійної грамотності в здобувачів вищої освіти (у майбутніх учителів української мови і літератури, початкової школи, майбутніх журналістів) в умовах неформальної освіти на основі використання електронних лінгвістичних ресурсів та програмних продуктів Українського мовно-інформаційного фонду Національної академії наук України. У рамках гранту було заплановано створити WEB-портал «Мультимедійний словник з інфомедійної грамотності» та «Трансдисциплінарний кластер «МЕДІА&КАПСУЛИ» [3] для візуалізації контенту та для оперативного мультимедійного розв'язання багатокритеріальної задачі (зокрема, для розрізнення правдивої інформації та фейків).

У підготовці методичних матеріалів для «Трансдисциплінарного кластеру «МЕДІА&КАПСУЛИ» дотримувалися концепції імплементації інфомедійної грамотності IREX щодо дев'яти шляхів упровадження інфомедійної грамотності.

Одним із досягнень проєктів «МЕДІА&ВЧИТЕЛЬський кампус» та «МЕДІА&КАПСУЛИ» стала робота над віртуальною лексикографічною лабораторією «Мультимедійний словник з інфомедійної грамотності», що була проведена за участі провідних науковців Українського мовно-інформаційного фонду НАН України та Загальноукраїнського центру словникарства.

Віртуальна лексикографічна лабораторія «Мультимедійний словник з інфомедійної грамотності» (далі – МСІГ) знаходиться в мережі інтернет [2].

Охарактеризуємо її особливості: забезпечення процесу укладання МСІГ у реальному часі відбувається групою лексикографів, які знаходяться у різних географічно розміщених точках; у реєстрі віртуальної лабораторії нині сто сорок п'ять лексем; лексикографи до цього часу працюють над її наповненням; розподілена віртуалізована інформаційна система створення і розвитку МСІГ з можливістю проєктування – українською, англійською, російською, у перспективі – польською; до лексем додано аудіопереклад тлумачень англійською та російською мовами; до лексем додано відео задля полегшення сприйняття тлумачень лексем реєстру, що репрезентує лексичне поле «інфомедійна грамотність»; головними редакторами МСІГ є А. Загнітко та В. Широков; віртуальна лабораторія є відкритою системою, долучитися до роботи з нею можна заповнивши форму (<https://forms.gle/5NKobJZbXnDXz7Le6>) та пройшовши співбесіду з відповідальним редактором.

До створення МСІГ долучилися науковці Українського мовно-інформаційного фонду Національної академії наук України, викладацько-професорський склад Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка та Горлівського інституту іноземних мов, викладацький та студентський склад ВСП «Машинобудівний фаховий коледж СумДУ».

У результаті реалізації завдань проєкту відкрилася перспектива укладання словника, побудованого на ґрунті інформаційної теорії лексикографічних систем, який буде постійно оновлюватися актуальним матеріалом, ілюстраціями (саме такий інноваційний інструментарій забезпечує віртуальна лексикографічна лабораторія). Окрім того, за допомогою електронних словників здобувачі фахової передвищої освіти мають змогу зреалізувати такі основні компетентності медіаграмотності, як самостійний пошук інформації; перевірка достовірності мовних фактів; здатність застосовувати раціональні та оперативні методи пошуку мовної інформації; готовність самостійно створювати словникові та медіаграмотні продукти; уміння ставити питання, обґрунтовувати власну позицію; здатність до навчання й удосконалення впродовж життя.

Література:

1. Освітньо-дослідницький центр «МЕДІА&ВЧИТЕЛЬСЬКИЙ кампус». URL: <https://rctpd.sspu.edu.ua/media-vchytelskyi-kampus.html> (дата звернення: 04.10.2022).
2. «Мультимедійний словник з інфомедійної грамотності». URL: <http://lcorp.ulif.org.ua/InfoMediaVLL/> (дата звернення: 04.10.2022 р.).
3. Трансдисциплінарний кластер «МЕДІА&КАПСУЛИ». URL: <https://polyhedron.ulif.org.ua/?sharedgraph=627d510350ae9&view=prism&fbclid=IwAR2wcYwy4urryPIYFPUyJvJ3u7apKCxBZOUyBfKjY3YN-Uz1kaegzPz2W88> (дата звернення: 04.10.2022 р.).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-250-0-16>

CURRENT PROBLEMS OF JOURNALISTIC SKILLS

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЖУРНАЛІСТСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Svalova M. I.

*Candidate of Science in Social
Communications,
Associate Professor at the Department
of journalism
Poltava V.G. Korolenko
National Pedagogical University
Poltava, Ukraine*

Свалова М. І.

*кандидат наук із соціальних
комунікацій, доцент,
доцент кафедри журналістики
Полтавський національний
педагогічний університет
імені В. Г. Корolenка
м. Полтава, Україна*

Нині актуальність таких аспектів майстерності журналіста, як коректність роботи з фактами, оригінальний підхід до висвітлення відомих питань, уміння працювати в нестандартних жанрах, літературна майстерність, грамотність, не викликають сумніву. У контексті нових викликів, як зазначає О. Парубець, «на журналістську професію впливає безліч чинників, серед яких важливими є технологічний аспект як фактор підвищення оперативності доставки інформації; багатоканальність комунікацій; візуалізація інформації як провідний засіб комунікації в медіасередовищі» [3, с. 112]. Усі ці характеристики так чи так впливають і на особливості функціонування публіцистичного тексту,